

شروط عدم لزوم تمکین خاص زوجه در فقه امامیه

فرج الله فتحی فرد^۱، محمد مهدی کریمی نیا^۲، مجتبی انصاری مقدم^۳

^۱ دانشجوی دکتری فقه و مبانی حقوق دانشگاه قم (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم، طلبه و پژوهشگر حوزه علمیه قم

^۳ دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه میبد، مدرس دانشگاه و پژوهشگر

چکیده

ازدواج در دین مقدس اسلام با احکام ویژه ای همراه است، و اقتضای عقد نکاح مستلزم آن است که زوجین نسبت به یکدیگر موظف به انجام حقوق و تکالیف مادی و معنوی می شوند، که یکی از آنها رفع نیاز جنسی می باشد اما زوجه می تواند با شروطی از تمکین امتناع ورزد دو دیدگاه بین فقهای امامیه جهت عدم امتناع به تمکین وجود دارد، برخی تمکین را مقتضای ذات نکاح دانسته اند و امتناع زوجه را نشوز می دانند و برخی با توجه ادله مبینی تمکین را محدود در زمان و مکان خاص می دانند و ناشزه بودن زوجه را در صورت داشتن ادله رد می کنند. از آنجا که تمکین خارج از ماهیت نکاح است. نگارنده روش تحلیلی-توصیفی در صدد بررسی شروط عدم تمکین خاص زوجه در فقه امامیه می باشد، و بر این عقیده است که اساسی ترین آثار نکاح تمکین می باشد. اما ادله ای وجود دارد که تمکین را در شرایطی محدود و حرام می سازد مانند: حیض، بیماری و... پس می توان گفت که برقراری شروطی جهت محدود کردن تمکین با مقاصد نکاح مغایرت ندارد و با توجه به تغییر شرایط بانوان در عصر حاضر و اشتغال آنان استیفای حق تمکین بدون قیود زمان و مکان امکان پذیر نیست و می توان تمکین را محدود کرد.

واژه های کلیدی: تمکین، زوجه، شرط، حکم، حق، فقه امامیه